

I

(Informacija)

TARYBA

Tarybos Išvados dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, skaitmeninio išsaugojimo ir internetinės prieigos prie jos

(2006/C 297/01)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į tai, kad:

- kultūros paveldas ir kultūrinis turinys bei kultūrų raiška įkūnija ir išreiškia Europos Sąjungos bendras bei pagrindines vertybes ir rodo Europos kultūrinę bei kalbinę įvairovę;
- kultūrinis turinys atlieka svarbų socialinį ir ekonominį vaidmenį. Piliečiams ir mokslininkų bendruomenei tikrai reikalingas skaitmeninis turinys. Mūsų kultūros paveldo skaitmeninimas ir internetinė prieiga prie jos gali skatinti kūrybines pastangas ir remti veiklą kituose sektoriuose, pavyzdžiui, mokymosi ir turizmo srityse, tokiu būdu stiprindami pagal Lisabonos strategiją konkurencingumą ir augimą visoje Europoje;
- būtina koordinuoti veiksmus Bendrijos lygiu, kad būtų išvengta pastangų dubliavimosi ir būtų kuriamos sąveikos; vis dėlto vykdant šiuos veiksmus reikia atsižvelgti į tai, kad dabartinis pažangos ir koordinavimo, susijusio su turinio skaitmeninimu ir skaitmeniniu išsaugojimu, lygis valstybėse narėse, taip pat ir nacionaliniai prioritetai šioje srityje labai skiriasi.

1. PALANKIAI VERTINA

- Komisijos komunikatą ir rekomendaciją dėl „kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, išsaugojimo skaitmeniniu formatu ir internetinės prieigos prie jos“ — i2010 strategijos dalį; skaitmeninių bibliotekų iniciatyvą.

2. PATVIRTINA

- Komisijos rekomendacijos dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, išsaugojimo skaitmeniniu formatu ir internetinės prieigos prie jos pagrindinius strateginius tikslus bei pagrindines priemones;
- Europos skaitmeninės bibliotekos — bendro daugiakalbio prieigos punkto prie paskirstyto, t. y. saugomo skirtingų

organizacijų skirtingose vietose, Europos skaitmeninio kultūros paveldo — viziją; ši biblioteka būtų atvira visoms kultūros medžiagos rūšims (tekstams, audiovizualinėms medžiagoms, muziejų eksponatams, archyviniais dokumentams ir t. t.) ir būtų skirta tam, kad kritinis išteklių kiekis būtų greitai pateikiamas vartotojams.

3. PRIPAŽIŠTA

- valstybėse narėse vykstančių pastangų, siekiant skaitmeninti jų archyvų, bibliotekų ir muziejų turinį ir suteikti prie jų internetinę prieigą, įvairovę, taip pat skirtingą jų pasiektos pažangos lygį;
- vertingą koordinavimo veiklą, kurią atlieka nacionalinių atstovų grupė skaitmeninimo srityje (NRG), kad būtų keičiamasi valstybių narių patirtimi ir stebima pažanga, *inter alia* taikant Dinamiškų veiksmų planą⁽¹⁾.
- poreikį įtvirtinti šį koordinavimo darbą Bendrijos institucijų sistemoje.

4. PABRĖŽIA

- Europos lygiu CENL (Europos nacionalinių bibliotekų direktorių konferencijos) atliktą svarbų darbą;
 - organizuojant bei kuriant Europos biblioteką (TEL) — prieigą prie Europoje esančių nacionalinių bibliotekų bendrų išteklių;
 - tęsiant šį darbą toliau, kad būtų sukurta Europos skaitmeninė biblioteka
- darbą, kuris vyksta įgyvendinant MICHAEL⁽²⁾ ir MICHAEL PLUS projektus: aprašant ir susiejant muziejų, bibliotekų ir archyvų skaitmenines kolekcijas skirtingose valstybėse narėse ir suteikiant prieigą prie šių kolekcijų;
- tai, kad būsimas darbas turėtų būti grindžiamas šiomis ir susijusiomis iniciatyvomis, norint, kad bibliotekos, muziejai ir archyvai bendradarbiautų suderintu būdu;

⁽¹⁾ Dinamiškų veiksmų planas „ES kultūrinio ir mokslinio turinio skaitmeninimo koordinavimas ES“.

⁽²⁾ Europos kultūros paveldo daugiakalbis aprašas.

- tai, kad iš pat pradžių rengiant Europos skaitmeninės bibliotekos visų kultūrinės medžiagos kategorijų (tekstai, audiovizualiniai, muziejiniai objektai, archyviniai dokumentai ir t. t.) koncepciją ir atliekant techninius pasirengimus, savo veiklos pirminiuose etapuose biblioteka gali išnaudoti kritinio daugiakalbės tekstinės medžiagos kiekio galimybes;
- tai, kad svarbu imtis darbo turinio skaitmeninio išsaugojimo ir prieigos prie jo srityje visiškai laikantis Bendrijos ir tarptautinės teisės intelektinės nuosavybės srityje.

5. ATKREIPIA DĖMESĮ Į

- Komisijos ketinimą vykdyti tyrimus, susijusius su kultūros skaitmeninio pažanga Europos Sąjungoje, skaitmeninių išteklių ilgalaikio saugojimo socialiniu bei ekonominiu poveikiu ir visuomenei priklausančių išteklių socialiniu bei ekonominiu poveikiu;
- Komisijos ketinimą bendrai finansuoti skaitmeninio ir skaitmeninio išsaugojimo kompetencijos centrų tinklą pagal 7-ąją bendrąją mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programą.

6. RAGINA VALSTYBES NARES

- spręsti klausimus, susijusius su kultūrinės medžiagos skaitmeninimu, skaitmeniniu išsaugojimu ir internetine prieiga prie jos, kaip nustatyta Komisijos rekomendacijoje, visų pirma šiose išvadose pabrėžiamais aspektais;
- pradiniuose etapuose, atsižvelgiant į priede pateikiamą orientacinį tvarkaraštį ir į skirtingą pradinę padėtį valstybėse narėse,
 - **stiprinti nacionalines strategijas ir tikslus** skaitmeninio ir skaitmeninio išsaugojimo srityje;
 - **prisidėti prie Europos skaitmeninės bibliotekos** — bendro daugiakalbio prieigos prie paskirstyto Europos skaitmeninio kultūros paveldo punkto — kūrimo;

- **gerinti bendras** kultūrinės medžiagos skaitmeninio, skaitmeninio išsaugojimo ir internetinės prieigos prie jos **sąlygas**;
- **stiprinti** susijusios veiklos **koordinavimą** valstybėse narėse ir tarp jų;
- prisidėti prie to, kad būtų parengta veiksminga Europos lygiu padarytos pažangos apžvalga.

7. RAGINA KOMISIJA

- pradiniuose etapuose, atsižvelgiant į priede pateikiamą orientacinį tvarkaraštį,
 - **skatinti ir koordinuoti darbą kuriant Europos skaitmeninę biblioteką** kaip bendrą daugiakalbį prieigos prie Europos paskirstyto skaitmeninio kultūrinio paveldo punktą,
 - prisidėti prie **geresnio politikos koordinavimo** kultūrinės medžiagos skaitmeninio, skaitmeninio išsaugojimo ir internetinės prieigos prie jos srityje, visų pirma sukuriant valstybių narių atstovų grupę, kad būtų tęsiamas NAG koordinavimo darbas Bendrijos institucijų sistemoje užtikrinant tęstinumą, įskaitant veiksmingas pereinamojo laikotarpio priemones, ir naudojimąsi igyta patirtimi bei žiniomis;
- **spręsti** klausimus, susijusius su kultūrinės medžiagos skaitmeninio, skaitmeninio išsaugojimo ir internetinės prieigos prie jos **bendromis sąlygomis**;
- **įvertinti bendrą pažangą, padarytą** valstybėse narėse atitinkamose srityse, atsižvelgiant į jų skirtingas startines pozicijas; ir vertinti bendrą pažangą, padarytą kuriant Europos skaitmeninę biblioteką, ir atitinkamai informuoti Tarybą.

PRIEDO

PRIORITETINIAI VEIKSMAI IR ORIENTACINIS (*) TVARKARAŠTIS

A. VALSTYBIŲ NARIŲ VEIKLA IR TIKSLAI

1. Stiprinti nacionalines strategijas ir tikslus skaitmeninimo ir skaitmeninio išsaugojimo srityje:

parengiant ir atnaujinant planus bei nacionalines strategijas kultūrinės medžiagos skaitmeninimo srityje	2007
nustatant nacionalines strategijas ilgalaikio išsaugojimo ir deponavimo srityje	2008 m. vidurys
keleriems metams nustatant kiekybinius ir kokybinius tikslus, įtraukiant susijusius finansinius planus kultūrinės medžiagos deponavimo, skaitmeninimo ir internetinės prieigos prie jos bei ilgalaikio išsaugojimo srityje	2007
tiriant ir prirėikus inicijuojant bei skatinant viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystę skaitmeninimo srityje	2007-2008

2. Stiprinti koordinavimą valstybėse narėse ir tarp jų:

nustatant nacionalinius koordinavimo mechanizmus, be kita ko, ir regionų bei vietos lygiu, skirtus skaitmeninimo veiklai kultūrinio turinio srityje	2007
keičiantis informacija su kitomis valstybėmis narėmis siekiant sukurti sąveiką, išvengti susiskaidymo bei dubliavimosi	2007-2008
parengiant bendrus medžiagos, kuri turi būti skaitmeninama, atrankos kriterijus tam, kad būtų užtikrinta pridėtinė vertė Europos lygiu	2007

3. Prisidėti prie Europos skaitmeninės bibliotekos kūrimo:

rengiant veiksmų planus ir paskatas kultūros institucijoms, kad esama ir naujai suskaitmeninta medžiaga būtų perkelta į Europos skaitmeninę biblioteką	2007
skatinant privačius turinio turėtojus leisti atlikti paiešką jų autorių teisėmis apsaugotoje medžiagoje ir suteikti prie jos prieigą, pasitelkiant bendrą daugiakalbį prieigos punktą	2008-2009
sudarant teisių turėtojų ir kultūros institucijų, pavyzdžiui, archyvų, bibliotekų ir muziejų, susitarimus ar kolektyvinius susitarimus, pagal kuriuos pastarosios galėtų sutartiniais pagrindais suteikti internetinę prieigą prie autorių teisėmis apsaugotos medžiagos	2009

4. Prisidėti prie to, kad būtų parengta veiksminga Europos lygiu padarytos pažangos apžvalga:

vertinant rezultatus ir patirtį, įgytą nacionaliniu lygiu	2008 m. pavasaris
informuojant Komisiją apie šiuos rezultatus bei patirtį ir apie tolesnę veiklą, susijusią su įvairiais jos rekomendacijos dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, išsaugojimo skaitmeniniu formatu ir internetinės prieigos prie jos bei šių išvadų elementais	2008 m. pavasaris

(*) Pasiūlytame veiklos ir tikslų tvarkaraštyje pateikiami valstybių narių ir Komisijos tikslai, tačiau jis nėra privalomo pobūdžio.

5. **Gerinti bendras** kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, skaitmeninio išsaugojimo ir internetinės prieigos prie jos sąlygas:

nustatant ir inicijuojant veiksmus, skirtus kliūčių panaikinimui nacionalinės teisės aktuose, susijusiuose su kultūrinės medžiagos skaitmeninimu ir internetine prieiga prie jos, taip pat ir mokymosi bei mokslinių tyrimų tikslais arba kitais tikslais, taikant atitinkamas sąlygas.	2008
- turint mechanizmus, skirtus palengvinti „kūrinių našlaičių“ ir nebespausdinamų kūrinių skaitmeninimą bei internetinę prieigą prie jų, visapusiškai paisant turinio turėtojų interesų ir teisių	2008
turint nustatytą teisinę ar kitą veiksmingą sistemą, remiančią skaitmeninį išsaugojimą; tai turėtų apimti skaitmeninės kultūrinės medžiagos deponavimą institucijose, turinčiose tam teisinius įgaliojimus, internetinės medžiagos automatizuotą rinkimą (<i>web-harvesting</i>), kurį atlieka šios institucijos atsižvelgdamos <i>inter alia</i> į Bendrijos teisę duomenų apsaugos srityje, taip pat kopijavimą ir perkėlimą	2009
skatinant kultūros institucijas įgyvendinti atitinkamus skaitmeninio išsaugojimo techninius standartus, skirtus skaitmeninimo darbų srautui organizuoti.	2008

B. KOMISIJOS VEIKLA IR TIKSLAI

1. **Skatinti ir koordinuoti darbą, susijusį su Europos skaitmenine biblioteka:**

koordinuojant ir skatinant pastangas sukurti bendrą daugiakalbį prieigos punktą, skirtą kultūrinės medžiagos platinimui	nuo 2007 m.
koordinuojant ir skatinant darbą, vykdomą siekiant išspręsti su standartais susijusius klausimus, kad būtų pasiekta sąveika, ir siekiant veiksmingai išspręsti daugiakalbės prieigos klausimą	2007-2008
sukuriant diskusijų su privačiuoju sektoriumi ir atitinkamomis organizacijomis forumą, kad būtų apibrėžti medžiagos teikimo bendram prieigos punktui principai	2007-2008
teikiant finansinius ir kitus išteklius, skirtus veiklai Europos lygiu; pagal septintąją bendrąją programą remiant skaitmeninimo ir skaitmeninio išsaugojimo kompetencijos centrų tinklą Europoje, visapusiškai atsižvelgiant į skirtingas valstybių narių galimybes ir į konkrečius skirtingų kultūrinio turinio rūšių ypatumus; pagal septintąją bendrąją programą remiant inovacines paslaugas palaikančias technologijas, kurios galėtų būti integruotos į bendrą daugiakalbį prieigos punktą	nuo 2007 m.

2. Prisidėti prie **geresnio politikos koordinavimo** kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, skaitmeninio išsaugojimo ir internetinės prieigos prie jos srityje:

stebint valstybių narių vykdomą veiklą ir remiant valstybių narių bendradarbiavimą	nuo 2007 m.
padedant valstybėms narėms nustatyti problemas bei stebėti silpnąsias vietas ir prireikus siūlant priemones, skirtas paspartinti skaitmeninimo procesą	2008-2009
įsteigiant iš valstybių narių paskirtų ekspertų sudarytą grupę, kad būtų tęsiamas NAG koordinavimo darbas Bendrijos institucijų sistemoje užtikrinant tęstinumą, įskaitant veiksmingą pereinamojo laikotarpio priemones, ir naudojimąsi įgyta patirtimi ir žiniomis	2007

3. **Spręsti** klausimus, susijusius su **bendromis sąlygomis**:

siūlant sprendimus dėl tam tikrų klausimų, susijusių su teisėmis, pavyzdžiui, teisėmis į „kūrinius našlaičius“ ir nebespausdinamus kūrinius, visapusiškai paisant turinio turėtojų interesų ir teisių bei užtikrinant, kad jų būtų veiksmingai laikomasi tarpvalstybiniu lygiu	2008-2009
siūlant korekcines priemones atsižvelgiant į nustatytas silpnąsias vietas, jeigu numatyti rezultatai nebus pasiekti „lankščių koordinavimu“	2008-2009

4. **Vertinti bendrą pažangą** Europos lygiu:

stebint pažangą valstybėse narėse ir kuriant Europos skaitmeninę biblioteką, naudojant kiekybinius ir kokybinius rodiklius, grindžiamus nacionaliniu ir Europos lygiu surinkta informacija	nuo 2007 m.
pateikiant pranešimą apie pažangą valstybėse narėse ir apie pažangą kuriant bendrą daugiakalbį prieigos punktą, visų pirma įvertinant „lankstaus koordinavimo“ metodo sėkmę	2008